

Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος εισηγητές στο Β' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του περιοδικού «Θεολογία»

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Συνεχίζονται σήμερα, Τετάρτη 1η Οκτωβρίου 2025, οι εργασίες του [Β' Διεθνούς Θεολογικού Συνεδρίου](#) με θέμα «Η Ορθόδοξη θεολογία και η “οντολογία” της τεχνολογίας: ανθρωπολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνέπειες». Το συνέδριο διοργανώνει στη Θεσσαλονίκη η Ιερά Σύνοδος της [Εκκλησίας της Ελλάδος](#) με αφορμή τη συμπλήρωση 100 ετών από την ίδρυση και έκδοση του περιοδικού «Θεολογία».

Η καταληκτήρια ομιλία – με την οποία θα περατωθούν οι εργασίες του Συνεδρίου – θα γίνει σήμερα το απόγευμα από τον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης **κ. Φιλόθεος**, Διευθυντή Κλάδου Εκδόσεων της Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

Κατά τη χθεσινή, δεύτερη ημέρα του Συνεδρίου, εκτός από τις ομιλίες τριών Προκαθημένων καθώς και ακαδημαϊκών, στο βήμα ανέβηκαν πέντε Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος οι οποίοι κατέθεσαν τις θέσεις επί των ζητημάτων της τεχνολογίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην τεχνητή νοημοσύνη, αλλά και στην ιστορία του περιοδικού “ΘΕΟΛΟΓΙΑ”. Οι τρεις πρώτοι ομιλίες, Σεβ. Μητροπολίτες Μεσσηνίας **κ. Χρυσόστομος**, Νέας Ιωνίας **κ. Γαβριήλ** και Ναυπάκτου **κ. Ιερόθεος** εστίασαν στις ποιμαντικές και θεολογικές προκλήσεις που γεννούν το διαδίκτυο και η τεχνητή νοημοσύνη. Οι υπόλοιποι δύο, Μητροπολίτες Μαρωνείας **κ. Παντελεήμων** και Μάνης **κ. Χρυσόστομος**, αναφέρθηκαν στην ιστορία και το περιεχόμενο του περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ.

Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος

Ο Σεβ. Μητρ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος (Σαββάτος), Καθηγητής της Ιστορίας των Δογμάτων στο Τμήμα Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., ανέπτυξε το θέμα: **“Το οντολογικό περιεχόμενο της πατερικής ανθρωπολογίας και το ανθρωποείδωλο της τεχνολογίας”**, κατά την πρώτη συνεδρία με τίτλο: **«Εκκλησία, Επιστήμη, Πολιτική και Τεχνολογία»**.

Ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στον όρο «θεολογία» και τόνισε ότι οφείλει να διαλεχθεί με το νέο τεχνολογικό περιβάλλον. Επεσήμανε τον τρόπο με τον οποίο ο Χάιντεγκερ προσεγγίζει την αξία της τεχνολογίας και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, υπό την οπτική που παρουσιάζεται στην εποχή μας, η τεχνολογία ενδεχομένως να συνιστά απειλή. Στάθηκε ιδιαίτερα σε οντολογικά και θεολογικά ζητήματα που προκύπτουν από τη σύγχρονη οπτική της τεχνολογίας, θέτοντας το ερώτημα: «Τι εστί άνθρωπος;» και «πώς εστίν άνθρωπος;».

Ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας αναφέρθηκε στο στοιχείο της σωματικότητας, επισημαίνοντας ότι ο άνθρωπος είναι και σώμα και θεωρείται άτμητος και ολόκληρος. Το δεύτερο στοιχείο που τόνισε ήταν η σχέση: η σωματικότητα και η σχέση αποτελούν δύο βασικά γνωρίσματα της ανθρώπινης οντολογίας μέσα στον χρόνο και τον χώρο. Η σχέση δηλώνει μία οντολογία. Ως τρίτο στοιχείο ανέφερε την ελευθερία, η οποία διαφοροποιεί τον άνθρωπο από τα ζώα. Η ελευθερία, σημείωσε, δεν καθιστά τον άνθρωπο αντικείμενο.

Αναφερόμενος στην τεχνητή νοημοσύνη, υπογράμμισε ότι αυτή υπαγορεύει μια

«νέα οντολογία» και δημιουργεί μία νέα ταυτότητα, το λεγόμενο «τεχνορομπότ». Η τεχνολογία κατασκευάζει μία νέα μορφή ζωής, όπου ο άνθρωπος χάνει την ελευθερία του και νοείται πλέον ως εξάρτημα της τεχνολογικής πραγματικότητας. Ολοκλήρωσε την ομιλία του με το ερώτημα: Για ποια οντολογία μιλάμε τελικά; Αυτή της σχέσης ή εκείνη του δυτικότροπου τρόπου ζωής;

Μητροπολίτης Νέας Ιωνίας Γαβριήλ

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Ιωνίας **κ. Γαβριήλ** μίλησε με θέμα: ***“Η οντολογία των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και η δυνατότητα διδαχής του Ευαγγελίου”***, κατά τη Β’ Συνεδρία με τίτλο: ***«Η ποιμαντική και εκκλησιαστική πράξη στην ψηφιακή εποχή»***.

Ο Σεβασμιώτατος υπογράμμισε ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για πολλούς αποτελούν έναν νέο χώρο ύπαρξης, μέσα από τον οποίο διαμορφώνουν την ταυτότητά τους. Η παρουσία του ανθρώπου αποκτά διαφορετική διάσταση ως ψηφιακή ύπαρξη, γεγονός που εμπεριέχει τον κίνδυνο αποπροσωποποίησης και εθισμού. Μίλησε για την «αποσωματοποίηση», δηλαδή την ασώματη παρουσία και τη φαινομενική κοινωνία που δημιουργείται στον ψηφιακό χώρο.

Τόνισε, ωστόσο, ότι το σώμα δεν αποτελεί εμπόδιο στη σωτηρία του ανθρώπου και

ότι η κοινωνία της Εκκλησίας είναι κατεξοχήν ενσώματη. Στο παγκόσμιο περιβάλλον, η Εκκλησία μπορεί να αξιοποιήσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως εργαλείο ποιμαντικής λειτουργίας και ως γέφυρα που οδηγεί τον άνθρωπο στην εκκλησιαστική κοινότητα.

Επεσήμανε, τέλος, ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χρειάζονται όρια και διάκριση, καθώς δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τη Θεία Λατρεία και τα Μυστήρια. Είναι, όμως, χρήσιμα εργαλεία για τη διάδοση του Ευαγγελικού Λόγου, του οποίου η δύναμη παραμένει πάντοτε μεταμορφωτική.

Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου **κ. Ιερόθεος** μίλησε με θέμα **“Η προτεσταντική ηθική και το πνεύμα της σύγχρονης τεχνολογίας”**, κατά την Γ’ Συνεδρία η οποία είχε τίτλο: **“Συνέπειες της τεχνολογίας στις θρησκείες και την κοινωνία”**.

Ο Σεβασμιώτατος τόνισε ότι ο όρος «τεχνητή νοημοσύνη» είναι παραπλανητικός και προτίμησε τον όρο «τεχνητή ευφυΐα», καθώς η νοημοσύνη δεν ταυτίζεται με

μηχανές.

Προειδοποίησε για τον κίνδυνο η τεχνολογία να υπερβεί τον άνθρωπο και να τον καταστήσει «προϊόν» της. Αναφέρθηκε στον Max Weber και στη σύνδεση προτεσταντικής ηθικής και καπιταλισμού, ενώ μίλησε για τον «κατασκοπευτικό καπιταλισμό» και τα εργοστάσιά του, που είναι η τεχνητή νοημοσύνη. Επεσήμανε ότι αυτοί που βρίσκονται πίσω από την τεχνολογία γνωρίζουν σχεδόν τα πάντα για εμάς, ενώ εμείς ελάχιστα για αυτούς. Σημείωσε ότι η Εκκλησία πρέπει να αγωνιστεί για την πνευματική ελευθερία του ανθρώπου και μίλησε για την ανάγκη «ψηφιακής νηστείας» και «ψηφιακής εγκράτειας».

Μητροπολίτης Μαρωνείας και Κομοτηνής Παντελεήμων

Ο Σεβ. Μητρ. Μαρωνείας και Κομοτηνής **κ. Παντελεήμων** μίλησε με θέμα: **“Η επέτειος 100 χρόνων από την ίδρυση του περιοδικού Θεολογία: μία τιμή για το παρελθόν - μία τομή για το μέλλον”**, κατά την Δ’ Συνεδρία με τίτλο: **“Το περιοδικό Θεολογία: Ιστορία και επιστημονική συμβολή”**.

“Το περιοδικό Θεολογία, όλα αυτά τα χρόνια, υπήρξε όχι απλώς έκδοση, αλλά χώρος. Χώρος συνάντησης της εκκλησια-στικής εμπειρίας με την ακαδημαϊκή έρευνα· της πατερικής σοφίας με τον σύγχρονο θεολογικό στοχασμό. Στις σελίδες

του φιλοξενήθηκαν μεγάλοι θεολόγοι του 20ου αιώνα, μελετητές που άφησαν ανεξίτηλο αποτύπωμα στη θεολογική επιστήμη και στη ζωή της Εκκλησίας. Με τα δύο συνέδρια που διοργανώθηκαν για να τιμηθεί η εκατονταετηρίδα του, το περιοδικό τιμά το λαμπρό παρελθόν του και παράλληλα ανοίγει νέους δρόμους θεολογικού προβληματισμού αναφορικά με την σύγχρονη πραγματικότητα του ασώματου, άυλου, ψηφιακού κόσμου”, ανέφερε.

Όσο για την τεχνολογία, τόνισε ότι: “Η Εκκλησία δεν δαιμονοποιεί την τεχνολογία, ούτε επαγγέλλεται την καταστροφή της. Γνωρίζουμε καλά ότι ζούμε σε μια τεχνολογική πραγματικότητα από την οποία δεν μπορούμε να διαφύγουμε· ούτε θα ήταν θεολογικά η ποιμαντικά υπεύθυνο να επιχειρήσουμε να την παρακάμψουμε. Εκείνο όμως που η Εκκλησία καλείται να επιτελέσει είναι η καλλιέργεια της επίγνωσης· η ανάδειξη των ανθρωπολογικών, εκκλησιολογικών και σωτηριολογικών συνεπειών που φέρει η τεχνολογία όταν λειτουργεί ως απόλυτο πλαίσιο αναφοράς. Ποιες είναι οι αντιλήψεις που μεταδίδει η τεχνολογία για το ανθρώπινο πρόσωπο; Πως επηρεάζει τις σχέσεις; Τι αλλοίωση επιφέρει στην εμπειρία του χρόνου, του τόπου και των ορίων; Σε αυτά τα ερωτήματα, η Εκκλησία δεν καλείται να απαντήσει με τεχνικές ή ρυθμιστικές οδηγίες· αλλά να αντιπροτείνει έναν τρόπο ύπαρξης”.

Ο Σεβ. Μητρ. Μάνης κ. Χρυσόστομος ανέπτυξε το θέμα: **“Καινής Διαθήκης Μελέτες στο περιοδικό Θεολογία κατά την πρώτη πεντηκονταετία (1923-1973)”**

, κατά την Ε1 Παράλληλη Συνεδρία με τίτλο: **“Το περιοδικό Θεολογία: Ιστορία και επιστημονική συμβολή [II]”**.

Σήμερα το απόγευμα ακόμη ένας Ιεράρχης της Εκκλησίας της Ελλάδος θα είναι ομιλητής στο Συνέδριο. Κατά την Θ΄ Συνεδρία με τίτλο **“Το σώμα, ένα πουκάμισο αδειανό: θεολογικές απαντήσεις στην ψηφιακή εξαύλωση”**, ο Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανής και Κιλκισίου **κ. Βαρθολομαίος** θα αναπτύξει το θέμα: **“Ψηφιακή Λειτουργικότητα: το Μυστήριο της Εκκλησίας σε μια Οθόνη και η οντολογία της Εκκλησίας”**.

Φωτογραφίες: Χρήστος Μπόνης

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

[Η έναρξη του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του περιοδικού Θεολογία](#)

[Συνεχίζεται για 2η ημέρα το Β΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του περιοδικού Θεολογία](#)

Η Α΄ Συνεδρία του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του περιοδικού Θεολογία

Η Β΄ Συνεδρία του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του Περιοδικού Θεολογία

Οικουμενικός Πατριάρχης: Οι εντάσεις μεταξύ χριστιανικού και σύγχρονου βίου οφείλουν να είναι ευκαιρίες δημιουργικής συνάντησης

Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: Η Εκκλησία ανοίγει διάλογο με την τεχνολογία και το ήθος της

Χαιρετισμός ΠτΔ Κωνσταντίνου Τασούλα στην τελετή έναρξης του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου του Περιοδικού Θεολογία

Ο Αλέξανδρος Κατσιάρας για τον σκοπό του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του περιοδικού «Θεολογία»

Ο Πατριάρχης Βουλγαρίας στη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης του Συνεδρίου του Περιοδικού Θεολογία

Πατριάρχης Βουλγαρίας: «Η λήθη του Ιερού είναι η σύγχρονη τραγωδία μας»

Κύπρου Γεώργιος: Ο άνθρωπος δεν είναι προϊόν μηχανής, αλλά εικόνα Θεού

Γ΄ Συνεδρία του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του περιοδικού «Θεολογία»: Συνέπειες της τεχνολογίας στις θρησκείες και την κοινωνία

Αλβανίας Ιωάννης: «Χωρίς πνευματικότητα, η τεχνολογία επιταχύνει την πτώση»

“Το περιοδικό Θεολογία: Ιστορία και επιστημονική συμβολή” - Δ΄ Συνεδρία του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου